

آستان قدس رضوی

۶۹

سیمای بهشت

محمود مهدی پور

بسم الله الرحمن الرحیم

رهنما ٦٩ (سیمای بهشت)

نویسنده:

محمود مهدی پور

ناشر چاپی:

انتشارات آستان قدس رضوی - به نشر

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

رهنما ۶۹ (سیمای بهشت)

مشخصات کتاب

سرشناسه : مهدی پور، محمود، ۱۳۳۱ -

عنوان و نام پدیدآور : سیمای بهشت/ نویسنده محمود مهدی پور.

مشخصات نشر : مشهد: انتشارات قدس رضوی،۱۳۹۱.

مشخصات ظاهری : ۶۰ص.؛۱۱×۱۷س م.

فروست : رهنما؛۶۹.

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۶۵۴۳-۴۴-۴

وضعیت فهرست نویسی : فیپا

یادداشت : کتابنامه .

موضوع : بهشت (اسلام) -- جنبه های قرآنی

موضوع : بهشت (اسلام) -- احادیث

شناسه افزوده : آستان قدس رضوی. معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی

شناسه افزوده : موسسه انتشاراتی قدس رضوی

رده بندی کنگره : BP۲۲۲/۶۵/م۸۵س۹ ۱۳۹۱

رده بندی دیویی : ۲۹۷/۴۴

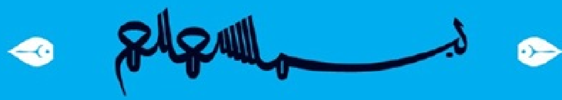
شماره کتابشناسی ملی : ۲۸۲۷۳۱۹

سیمای بهشت

ص:۱

اشاره

تصویر

ص:۲

تصویر

پرسیدن برای یافتن راه، خود، ارزش است...
و هر فرهنگی که به پرسشگری بها دهد
و زیباترین، دقیق‌ترین و ساده‌ترین پاسخ‌ها را پیشِ رو بگذارد،
گسترش و دوام خود را تضمین کرده است.
مهم، انتخاب بهترین راه است...
و **رهنما** گامی است در این مسیر.
همگامِ ما باشید و با طرح دیدگاه‌های رنگارنگتان، یاری‌مان کنید.

تصویر

سیمای بهشت

در این کتابچه، با استناد به آیات آسمانی قرآن کریم و کلام گهربار اهل بیت و پیامبراکرم، این سؤالات را پاسخ خواهیم داد:

؟ عاقبت انسان در این جهان چیست؟

؟ آیا در بهشت خواسته های بی پایان انسان برآورده خواهد شد؟

؟ نعمت های جسمانی و روحانی بهشت چیستند؟

؟ عوامل کلیدی در دستیابی به بهشت و محرومیت از آن چیستند؟

؟ اهل بهشت چه ویژگی های جسمانی و روحانی دارند؟ درجات ایشان در بهشت چگونه است؟

ص:۵

تصویر

ص:۶

پیشگفتار

یکی از باورهـای مشترک ادیـان آسـمانی، عقیـده به نظام پاداش و کیفر الهی و جایگاهی به نام «بهشت» و جایگاه دیگری به نام «جهنم» است. درنظر پیامبران الهی، پایان مسافران نیکوکار جهان، بهشت و بارانداز پایانی بدکاران عالم، جهنم خواهد بود.

همهٔ انسان ها کم وبیش، دوست دارند از ویژگی های مقصد و مقصود نهایی کاروان بشر، یعنی بهشت و جهنم، باخبر شوند و راهکار نجات و رهایی از دوزخ را بشناسند و خود را برای ورود به بهشت الهی آماده کنند. دربارهٔ بهشت و جهنم، صدها پرسش علمی و کاربردی وجود دارد که توجه به آن و یافتن پاسخ درست برای آن، می تواند در زندگی افراد و جوامع بشری آثار تحول آفرینی بر جای بگذارد.

پاسخ گویی به پرسـش های مربوط به بهشت و جهنم و جهان دیگر، تنها از راه قرآن و گفتار معصومان ممکن است. خوشـبختانه فرهنگ پُربار اسلامی و قرآن و اهل بیت و پیامبراکرم

ابعاد و زوایای ناشناختۀ این موضوع را در حدّ توان و فهم انسان تبیین کرده اند. در این دفتر که به نام سیمای بهشت منتشر می شود، اهمیت و ارزش بهشت، ویژگی های بهشت، راهکارهای دستیابی به بهشت و موانع ورود به بهشت را بررسی می کنیم و نمونه هایی از دریای بی کران معارف عترت را به فرزندان اسلام ارائه می دهیم. باشد که راه برخورداری از بهشت و نعمت های الهی را بهتر و بیشتر بیاموزیم و موانع راه و خطرهای حرکت در مسیر جهنم را بیشتر بشناسیم.

امید است زائران امام رضا و ارادتمندان آن بزرگوار، در پرتوی خورشید خراسان و حضور در بارگاه قدسی آن حضرت، با اندیشه ها و اخلاق و رفتار بهشتی بیشتر آشنا شوند و پیش نیازهای ورود به بهشت الهی را برای خود و فرزندان خویش فراهم آورند. رسول خدا فرمود: «به زودی پارۀ تن من در سرزمین خراسان دفن خواهد شد. هیچ مؤمنی او را زیارت نمی کند، مگر آنکه خدا بهشت را بر او واجب خواهد کرد و پیکر او را بر آتش حرام خواهد کرد.»(1)

1- . بحارالأنوار، ج49، ص284.

۱.ارزش بهشت

بهشت بزرگ ترین نعمت خدا در نظام هستی است و چیزی بهتر از آن در جهان آفرینش وجود ندارد. تمام نعمت ها دربرابر بهشت اندک و ناچیز است. در حدیث نبوی چنین آمده است:)فی الجنّه ما لا عینٌ رَأَت و لا اُذُن سَمِعَت و لا خطر علی قلب بشر ((= در بهشت، چیز هایی هست که هیچ چشمی ندیده و هیچ گوشی نشنیده و به خاطر کسی نگذشته است.)(۱)

امیرمؤمنان علی علیه السلام می فرماید: «اِنَّهُ لَیْسَ لِأَنْفُسِکُمْ ثَمَنٌ اِلَّا الْجَنَّهَ فَلَا تَبِیعُوهَا اِلَّا بِهَا» (= برای جان شما، بهایی جز بهشت نیست؛ پس آن را جز به قیمت بهشت نفروشید.)(۲) همان بزرگوار دربارهٔ اهمیت بهشت می فرماید: «الْجَنَّهُ أَفْضَلُ غَایَهٍ» (= بهشت بهترین هدف است.)(۳) در جمله ای دیگر

۱- . نهج الفصاحه، حکمت ۲۰۶۰.

۲- . نهج البلاغه، حکمت ۴۵۷.

۳- . سیدهاشم رسولی محلاتی، غررالحکم به صورت موضوعی با شرح و ترجمهٔ فارسی، ح ۱۲۱۱.

فرموده است: «الْجَنَّهُ غَایَهُ السَّابِقِین» (= بهشت هدف نهایی سبقت گیرندگان است.)(۱) «الْجَنَّهُ خَیْرُ مَآلٍ وَ النَّارُ شَرُّ مَقِیل» (= بهشت بهترین عاقبت و آتش بدترین خوابگاه است.)(۲)

آرامش و امنیت کامل فقط در بهشت وجود دارد و تا انسان به این مهمان خانهٔ جاودانهٔ الهی وارد نشود، دربرابر انواع خطرها و آفت ها ایمنی کامل پیدا نمی کند. امیرمؤمنان علی فرموده است:«الْجَنَّهُ دَارُ الْأَمَان» (= بهشت سرای امنیت کامل است.)(۳) بهشت از نگاه قرآن کریم، سرای کرامت، امنیت، جاودانگی، سلامت، نعمت، دوستی و محبت و سرای پارسایان است.

ما نمی توانیم امکانات الهی را در بهشت تصور کنیم. از رسول گرامی نقل شده است که چنین فرموده است: «دون پایه ترین فرد اهل بهشت، هنگامی که از خانه بیرون می رود، بر اسبی

۱- . همان، ح ۱۲۱۰.
۲- . همان، ج۱، ح۱۲۱۴.
۳- . همان، ح۱۲۰۸.

از یاقوت سرخ می نشیند که بال هایی از طلا دارد و هزارهزار خدمتکار از نوجوانان جاودانه او را همراهی می کنند.» سپس حضرت این آیه را تلاوت فرمود: «وَ إِذا رَأَیْتَ ثَمَّ رَأَیْتَ نَعِیماً وَ مُلْکاً کَبِیراً» (= وقتی آنجا را ببینی، سرزمینی پُرنعمت و پادشاهی بزرگ را مشاهده می کنی.)(۱)و(۲)

۱- . انسان، ۲۰.

۲- . بهشت و دوزخ از نگاه قرآن و حدیث، ج۱، ص۱۱۰.

۲.ویژگی های بهشت

۲،۱.کمترین سرمایهٔ بهشتیان

امـام صـادق علیه السـلام فرموده است: «اِنَّ ادنی اهـل الجنّه منزلاً ـ لو نزل به الثقلان الجن و الانس لوسَـعهم طعاماً و شـراباً و لا ینقص مِمّا عنـده شیءٌ» (= کمترین فرد بهشت چنـان است که اگر جن و انس مهمـان او شونـد، همه را ازنظر خوردنی ها و آشامیـدنی ها به خوبی پـذیرایی می کند و از آنچه دارد، چیزی کاسته نمی شود.)(۱)

در نگاه امیرمؤمنان علیه السـلام، مسئلهٔ اصـلی زنـدگی انسان، بهشت و جهنم است. هیچ خیر و نعمتی اگر جهنم در پی آن باشد، خیر نیست و هیچ شـری، وقتی سـرانجام آن بهشت باشد، شر نیست.(۲) در فرهنـگ اسـلام، برترین خوبی ها، بهشت و رضوان الهی است و بـدترین شـرها، خشم

ص:۱۲

۱- . بحارالانوار، ج۸، ص ۱۲۰.

۲- . نهج البلاغه، به تصحیح صبحی صالح، حکمت۳۷۸.

خدا و عذاب و جهنم است.(۱)

فقط قرآن و حـدیث نیست که بر اهمیت بهشت الهی تأکیـد می کنـد؛ فطرت و عقل انسان، اصل وجود کیفر و پاداش را در نظام آفرینش قبول دارد. عقل، انسان را به سوی خدا و دین او رهبری می کند و بهشت و جهنم از مسائل بنیادی تمام ادیان الهی است و هرکس باید مسیر خویش را در ایـن دو راهی برگزینـد: یـا بهشت، یـا جهنم! تـوجه به اینکه بهشت و جهنم در فراروی انسـان وجـود دارد، کـافی است برای اینکه انسـان احساس بیکاری نکند و تمام اندیشه و تلاش خویش را برای رهایی از جهنم و دستیابی به بهشت برین الهی به کار گیرد.

امیرمؤمنـان علی در نهـج البلاـغه می فرمایـد: «شُـغِلَ مَنِ الْجَنَّهُ وَ النَّارُ أَمَـامَهُ سَاعٍ سَـرِیعٌ نَجَا وَ طَالِبٌ بَطِی ءٌ رَجَا وَ مُقَصِّرٌ فِی النَّارِ هَوَی» (= آنکه بهشت و جهنم را فرارو دارد، به اندازهٔ لازم کار دارد. [جای غفلت

ص:۱۳

۱- . مفاتیح الجنان، دعای روز مباهله.

و احساس فراغت نیست.] دراین باره مردم سه دسته اند: تلاشگران سریع که اهل نجات اند؛ علاقه مندان کُندرو که امید نجات دارند و کوتاهی کنندگانی که در آتش سقوط می کنند.)(۱)

وقتی انسان، نعمت های برتر و بیشتر را ببیند و از لذایذ عالی تر با خبر شود، خود را گرفتار امکانات محدود و خوشی های زودگذر نمی کند و هرکس بیم آتش داشته باشد، از محرّمات الهی دوری می گزیند. باز در نهج البلاغه فرموده است: «فَمَنِ اشْتَاقَ اِلَی الْجَنَّهِ سَلَا عَنِ الشَّهَوَاتِ وَ مَنْ أَشْفَقَ مِنَ النَّارِ اجْتَنَبَ الْمُحَرَّمَات» (= هرکس شوق بهشت دارد، خواسته های دنیوی را فراموش می کند و هرکس از آتش بترسد، از محرّمات دوری می کند.)(۲)

۱- . نهج الابلاغه، خطبهٔ۱۶.

۲- . همان، حکمت۳۱.

۲،۲.انواع نعمت های بهشتی

اشاره

بـاتوجه به ویژگی هـایی که قرآن کریم برای بهشت و اهـل آن برشـمرده است، می توانیم نتیجه بگیریم که دو گونه نعمت بهشتی وجود دارد: نعمت های روحانی و نعمت های جسمانی. این مطلب نشان می دهد معاد انسان دو جنبهٔ جسمانی و روحانی دارد.

۱،۲،۲.نعمت های جسمانی

قرآن به بعضی نعمت های جسمانی اشاره کرده است:

۱. نهرهـا و سـایه هـا: تعبیر لطیف «تَجْرِی مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهار» در ده ها آیـهٔ کریمـهٔ قرآن به کار رفته است. این عبارت حاکی از این است که در بهشت، جویبارها و چشمه ساران فراوانی از زیر سایهٔ شاخساران می گذرد.

۲. منازل شایسته: بهشتیان در منزلگاه های شایسته و منزه از هرگونه آلودگی و در نهایتِ

ص:۱۵

آرامش و آسایش به سر می برند: «وَ یُدْخِلْکَمْ جَنَّاتٍ تَحْتِهَا الْأَنْهارُ وَ مَساکِنَ طَیِّبَهً فِی جَنَّاتِ عَدْنٍ» (= و شما را در باغ هایی که از زیر درختان آن، جویبار روان است و در منازلی پاکیزه و خوش، در بهشت های همیشگی وارد می کند.)(۱)

۳. فرش های نفیس و تخت های رفیع: بر فرش های بسیار زیبا و نفیس می نشینند و بر تخت هایی باشکوه تکیه می زنند: «عَلی سُرُرٍ مَوْضُونَهٍ مُتَّکِئینَ عَلَیْها مُتَقابِلین» (= بر تخت های جواهرنشان که روبه روی هم بر آن تکیه داده اند.)(۲)

۴. غذاهای بهشتی: بهشتیان هرچه از غذاها و میوه های مطبوع انتخاب کنند، برایشان آماده می شود: «وَ فاکِهَهٍ مِمَّا یَتَخَیَّرُون» (= و بر گرد آنان می گردند، با میوه از هرچه انتخاب کنند.)(۳)

ص:۱۶

۱- . صف، ۱۲.

۲- . واقعه، ۱۵و۱۶.

۳- . واقعه، ۲۰.

)وَ أَمْدَدْناهُمْ بِفاكِهَةٍ وَ لَحْمٍ مِمَّا يَشْتَهُون((= با هرنوع میوه و گوشتی که دلخواه آن هاست، آنان را پذیرایی می کنیم.)(۱)

۵. نوشیدنی های گوارا: افزون بر غذاهای مطبوع، انواع نوشیدنی های گوارا در بهشت وجود دارد که تازه و خالص و خوش بو و لذت بخش است: «یُسْقَوْنَ مِنْ رَحیقٍ مَخْتُوم» (= از باده های مُهرشده نوشانده می شوند.)(۲) «بَیْضاءَ لَذَّةٍ لِلشَّارِبینَ لا فیها غَوْلٌ وَ لا هُمْ عَنْها یُنْزَفُون» (= باده ای بسیار سپید که نوشندگان را لذتی خاص دهد؛ نه در آن فساد عقل است و نه ایشان از آن به بدمستی می افتند.)(۳)

۶. لباس های فاخر و زینت های آراسته: بر اندام بهشتیان، پوشاکی فاخر پوشانده می شود و به انواع زینت ها آراسته می شوند. در آنجا با دست بندهایی از طلا آراسته می شوند و جامه هایی

۱- . طور، ۲۲.

۲- . مطففین، ۲۵.

۳- . صافات، ۴۶و۴۷.

تصویر

ص:۱۸

سبز از حریر نازک می پوشند.(۱)

۷. خادمان بهشتی: بهشتیان به خادم نیاز ندارنـد؛ چراکه هرچه طلب کننـد، حاضـر می شود. البته نوجوانانی زیباروی گرد آنان می چرخند و از آنان پذیرایی می کنند: «یَطُوفُ عَلَیْهِمْ وِلْدانٌ مُخَلَّدُون بِأَکْوابٍ وَ أَباریقَ وَ کَأْسٍ مِنْ مَعین» (= بر گردشان پسرانی جاودان به خدمت می گردند، با جام ها و آبریزها و کاسه هایی از بادهٔ ناب روان.)(۲)

۸. نعمت های بی کران: نعمت های بهشتیان در آنچه گفته شـد، محدود نمی شود؛ زیرا نعمت ها و لذت های بهشت را اندازه ای نیست. ازاین رو، برخی آیات با تأکیـد بر نامحدودبودن مواهب بهشتی از جهت مقدار و کیفیت، بیان می کنند: «و فیها ما تَشْـتَهیه اِلَانفُس و تلذ الاعین» (= و در آنجا آنچه دلشان بخواهد و دیدگانشان را خوش

۱- . کهف، ۳۱.

۲- . واقعه، ۱۷و۱۸.

آید، وجود دارد.)(۱)

۹. بانوان بهشتی: در جامع الاخبار از امیرمؤمنان نقل شده است که رسول خدا فرموده اند: «در بهشت، بازاری است که در آنجا هیچ خریدوفروشی نیست، مگر صورت هایی از مردان و زنان. هرکس به صورتی تمایل داشته باشد، در آن بازار داخل می شود. آنجا محل اجتماع حورالعین است که به صورتی خوش و دلکش، چنان می خوانند که خلایق چنان صدایی را نشنیده اند: ما همیشه خوش و خرم هستیم و هیچ وقت اندوهگین نمی شویم. ما پیوسته سیر و شاداب هستیم و هیچ وقت گرسنه نمی شویم. ما همیشه با لباس هستیم و هیچ گاه عریان نمی شویم. ما جاوادان هستیم و هیچ وقت نمی میریم. ما همیشه خرسند هستیم و هیچ وقت خشمگین نمی شویم. ما پیوسته اقامت کرده ایم و هیچ وقت کوچ نمی کنیم. پس خوشا به

۱- . زخرف، ۷۱.

حال کسی که ما برای او هستیم و او برای ماست. ما زنان نیکوسیرت و نیکوصورت هستیم. شوهرهای ما مردمی بزرگوار و کریم اند.؟»(1)

خداوند دربارهٔ زنان بهشتی می فرماید: «وَ عِنْدَهُمْ قاصِراتُ الطَّرْفِ عین کَأَنَّهُنَّ بَیْضٌ مَکْنُون» (= و در نزد بندگان مخلص خدا، زن هایی هستند که چشمان خود را فقط بدان ها می اندازند و به دیگری نظر ندارند. آنان سیاه چشم هستند و پیکرشان به اندازه ای سفید است که گویی مانند سپیدی تخم مرغ هایی است که پوستش کنده نشده است و محفوظ مانده است.)(2) خداوند در سورهٔ نبأ می فرماید: «وَ کَواعِبَ أَتْرابا»(3) کواکب جمع کاعبه است و به دختر نارس کاعبه می گویند. أتراب جمع تِرْب است به معنای مثل و قرین و شبیه. معنای آیه این گونه است: «حوریه های بهشتی

ص:21

1- . جامع الاخبار، چاپ سنگی، فصل137، ص202.

2- . صافات، 48و49.

3- . نبأ، 33.

همه هم سن و سال هستند و همه مثل هم، دختران نورس هستند.» یا «زن های مؤمن دنیا که از دنیا می روند، همه در بهشت، جوان و زیبا و هم سن و نیکوخوی برای شوهران خود هستند.»

در مجمع البیان در شرح آیهٔ «فِیهِنَّ خَیْراتٌ حِسانٌ» (۱) از رسول دربارهٔ شب معراج نقل شده است: «حوریه ها از خدا اجازه گرفتند و به پیامبر سلام کردند و می گفتند: «نَحنُ الخَالِدَاتُ فَلَا نَمُوتُ وَ نَحنُ النَّاعِمَاتُ فَلَا نَبأسُ أزوَاجُ رِجَال کِرَام»(۲) نیز در تفسیر آیه گفته اند: «این زنان همان زنان دنیوی هستند که بر شوهران خود در بهشت وارد می شوند و از حورالعین، جلیل تر و بهتر هستند.» و گفته اند: «آن زنان و حوریان تندرفتار نیستند؛ باصدا نفس نمی کشند و صدا در بینی نمی اندازند و خُرخر نمی کنند؛ اهل پی جویی و سر در آوردن از اسرار مردم نیستند؛ تقاضای شوهران را به تأخیر نمی اندازند؛ بر شوهران خود تسلط ندارند؛ به برتران از خود (یا به منازل مردم) نظر

۱- . الرحمان، ۷.

۲- . مجمع البیان، ج۵، ص۲۱۱.

نمی اندازنـد؛ در راه ها و کوچه ها رفت وآمـد نمی کننـد و دربارهٔ زن های دیگرِ شوهرانشان غیرتی ندارند و آزار و اذیت نمی رسانند.» عقبه بن عبـدالغفار گفته است: «زنان اهل بهشت دست در دست یکـدیگر می اندازند و با صدای خوشـی که خلایق همانند آن را نشـنیده اند، آواز می خواننـد: ما همیشه خوش و خرّم هستیم و هیچ وقت خشـمناک نمی شویم. ما همیشه مقیم هستیم و کوچ نمی کنیم. ما در اخلاق نیکو و در شکل و شمایل زیبا هستیم. ما محّبان و حبیبان شوهران بزرگوار خود هستیم.»(۱)

خداونـد در سورهٔ الرحمـان می فرمایـد: «فیهِنَّ خَیْراتٌ حِسـانٌ فَبِأَیِّ آلاءِ رَبِّکُما تُکَذِّبانِ حُورٌ مَقْصُوراتٌ فِی الْخِیام فَبِأَیِّ آلاءِ رَبِّکُما تُکَذِّبانِ لَمْ یَطْمِثْهُنَّ اِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَ لا جَانٌّ فَبِأَیِّ آلاءِ رَبِّکُما تُکَذِّبانِ مُتَّکِئینَ عَلی رَفْرَفٍ خُضْرٍ وَ عَبْقَرِیٍّ حِسانٍ فَبِأَیِّ آلاءِ رَبِّکُما تُکَذِّبانِ تَبارَکَ اسْمُ رَبِّکَ ذِی الْجَلالِ وَ الْاِکْرامِ» (=و در آن باغ های بهشتی، زنانی هستند نیکوخلق و

۱- . همان.

زیبا. پس کـدامین نعمت های پروردگارتان را انکار می کنیـد؟ زنانی که هیـچ انس و جن قبلاً با آن ها تماس نگرفته اند [و دوشـیزه اند]. پس کـدامین نعمت های پروردگارتان را انکار می کنیـد؟ این، درحالی است که این بهشتیان بر تختی تکیه زده انـد که با بهترین و زیباترین پارچه هـای سبزرنگ پوشانـده شـده است. پس کـدامین نعمت های پروردگارتان را انکار می کنیـد؟ پُربرکت و زوال ناپـذیر است نام پروردگارت، صاحب جلال و جمال.)(۱)

نخست می فرمایـد: «در این بهشت نیز زنـانی هسـتند نیکوخلق و زیبا؛ زنانی که سـیرت خوب و صورت زیبا را باهم دارنـد.» «خیر» غالباً دربارهٔ صفـات نیـک و جمـال معنوی به کـار می رود و «حُسن» غالبـاً دربـارهٔ زیبایی و جمال ظاهر. در روایتی که در تفسـیر این آیه وارد شـده است، صفات نیک بسیاری برای همسران بهشتی بر شمرده اند: خوش زبان بودن، نظافت و پاکی،

۱- . الرحمان، ۷۰تا۷۸.

آزارنرسانیدن، نظرنداشتن به بیگانگان و... . این روایت می تواند اشاره ای به صفات عالی زنان دنیا نیز باشد و الگویی برای همهٔ زنان محسوب شود.

خلاصه اینکه تمام صفات کمال و جمالی که برای همسر مطلوب است، در همسران بهشتی وجود دارد. به همین دلیل، قرآن در تعبیری کوتاه و پرمعنا آن ها را)خیرات حسان(خوانده است. در آیهٔ بعد می فرماید: «هرگز پیش از این، جن و انس دیگر با آن ها تماس نگرفته است و دوشیزه اند.»

البته چنان که از آیات دیگر قرآن استفاده می شود، زنان و مردانی که در این دنیا همسر یکدیگرند، اگر هر دو باایمان و بهشتی باشند، در آنجا به هم ملحق می شوند و باهم در بهترین وضعیت و حالت ها زندگی می کنند. حتی از روایات دیگر استفاده می شود که مقام این زنان به دلیل عبادت و اعمال صالحی که در این جهان انجام داده اند، برتر از حوریان بهشت است.(۱)

۱- . رعد، ۲۳؛ مؤمن، ۸.

آخرین توصیفی که این آیات از نعمت های بهشت کرده اند، این است که بهشتیان بر تخت هایی تکیه زده اند که با بهترین و زیباترین پارچه های سبز رنگ پوشانده شده است.

۲،۲،۲.نعمت های روحانی

افزون بر نعمت های جسمانی، بهشتیان از لذت ها و مواهب معنوی و روحانی نیز برخوردارند. درک این نعمت ها به وساطت بدن نیاز ندارد. بعضی از این نعمت ها عبارت است از:

۱. درود خدا و فرشتگان و بهشتیان: هنگام ورود به بهشت، فرشتگان بهشت از ایشان استقبال می کنند و به آنان خوشامد می گویند و خداوند همیشه به آنان درود می فرستد: «سَلامٌ قَوْلاً مِنْ رَبٍّ رَحِیمٍ» (= ازطرف پروردگار مهربان به آنان سلام می رسد.)(۱) بی تردید، دریافت سلام

۱- . یس، ۵۸.

محبوب و شنیدن ندای محبت آمیز او، برای اهل بهشت چنان لذت بخش و روح پرور است که با هیچ نعمتی برابری نمی کند.

۲. محیطی آکنده از امنیت و مسالمت: بهشتیان در محیطی سراسر امن و به دور از هرگونه ترس و واهمه و اندوه به سر می برند: «ادْخُلُوا الْجَنَّةَ لا خَوْفٌ عَلَيْكُمْ وَ لا أَنْتُمْ تَحْزَنُون» (= به بهشت درآیید. نه بیمی بر شماست و نه اندوهگین می شوید.)(۱)

۳. همراهان و مصاحبان نیکو: یکی از نعمت های روحانی اهل بهشت، هم صحبتی با انسان های نیک و همدلان باصفاست؛ کسانی که هیچ گونه دشمنی و حسد و کینه توزی در میانشان وجود ندارد و روح صمیمیت و یکرنگی و برادری بر جمعشان حاکم است.

۴. خشنودی خدا: بزرگ ترین نعمت و لذت بهشت، جلب رضایت و خشنودی الهی است: «وَ

۱- . اعراف، ۴۹.

رِضْوانٌ مِنَ اللَّهِ أَكْبَرُ ذلِکَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظیم» (= و خشنودی خدا بزرگ تر است. این همان کامیابی بزرگ است.)(۱)

۵. شادی و نشاط معنوی: بهشتیان بر اثر بهره مندی از نعمت های گوناگون معنوی و جسمانی، همواره غرق در شادی و سرورند و در چهره شان آثار نشاط و طراوت موج می زند.

۶. و بسیاری نعمت های دیگر... .

۲،۳.آنچه در بهشت نیست

طبق روایات فراوان و بعضی آیات قرآن، در بهشت نشانی از بسیاری از کمبودها و نقص هایی نیست که در این جهان به چشم می خورد:

۱. در بهشت، تکلیف و وظیفه و باید و نبایدی وجود ندارد؛(۲)

۱- . توبه، ۷۲.

۲- . بهشت و دوزخ از نگاه قرآن و حدیث، ج۱، ص ۲۵۰.

۲. در بهشت، رنج و خستگی نیست؛(۱)

۳. در بهشت، بیم و اندوهی وجود ندارد؛(۲)

۴. در دل بهشتیان، بیماری های روحی مثل کینه و حسادت و بدخواهی راه ندارد؛(۳)

۵. در بهشت، بیماری های جسمی و نقص عضو مثل کوری، کری، شب کوری و... نیست؛(۴)

۶. در محیط بهشت، مشکل سرما و گرما وجود ندارد؛(۵)

۷. در بهشتیان، ادرار و مدفوع کردن و ترشّحات زاید مثل آب بینی و دهان نیست؛(۶)

۱- . فاطر، ۳۵.

۲- . اعراف، ۴۹.

۳- . حجر، ۴۷.

۴- . بهشت و دوزخ از نگاه قرآن و حدیث، ج۱، ص۲۶۲.

۵- . انسان، ۱۲.

۶- . پیشین، ص۲۶۶.

۸. در زندگی اهل بهشت، پیری وجود ندارد؛(۱)

۹. در بهشت، خوابیدن و چرت زدن نیست؛(۲)

۱۰. موهای زائد در بدن و صورت بهشتیان نمی روید؛(۳)

۱۱. زایمان و عادت زنانه و بچه داری در بهشت نیست؛(۴)

۱۲. مرگ به زندگی اهل بهشت راه نمی یابد.(۵) شیخ صدوق، از علمای بزرگ شیعه، می نویسد: «اعتقاد ما دربارهٔ بهشت این است که بهشت دارالبقاء و دارالسلام است. مرگ و پیری، بیماری و ناخوشی، زوال و زمین گیری، غم، فقر و خستگی و فرسودگی در آن نیست.»

۱- . همان، ص۲۶۸.

۲- . همان، ص۲۶۶.

۳- . بهشت و دوزخ از نگاه قرآن و حدیث، ج۱، ص۲۶۸.

۴- . صافّات، ۵۸تا۶۱.

۵- . احتجاج طبرسی، ج۲، ص ۵۸۰.

۴،۲.گفتار و شعار بهشتیان

«دَعْواهُمْ فیها سُبْحانَکَ اللَّهُمَّ وَ تَحِیَّتُهُمْ فیها سَلامٌ وَ آخِرُ دَعْواهُمْ أَنِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعالَمینَ» (= دعا و نیایش آنان در بهشت، «سبحانک اللّهم» (خدایا تو پاک و منزّهی) است و درودشان در آنجا سلام است و پایان نیایش آنان، «الحمد لله ربّ العالمین» (سپاس و ستایش مخصوص خداست) است.)(۱)

کلام اهل بهشت «سلام» است و در بهشت، سلام فضای همه جا را پر می کند: سلام ازسوی خداوند «سلام قولاً من ربٍّ رحیم»؛(۲) سلام ازسوی فرشتگان «سَلامٌ عَلَیْکُمْ طِبْتُم»؛(۳) و سلام بهشتیان به هم(۴) «الاّ قیلاً سلاماً سلاماً».(۵)

ص:۳۱

۱- یونس، ۱۰.

۲- . یس، ۵۸.

۳- . زمر، ۷۳.

۴- . تفسیر مراغی.

۵- . واقعه، ۲۶.

«الحمـدللّه» کلام انبیا و اولیاست. حضـرت نوح پس از نجات از قوم ظالم، «الحمدللّه» گفت.(۱) ابراهیم نیز خـدا را حمد کرد که در سنّ پیری اسماعیل و اسحاق را به او بخشیده است.(۲) «الحمدللّه» سخن مؤمنان(۳) و کلام بهشتیان است.

در حدیث آمده است: «اهل بهشت با کلمهٔ 'سـبحانک اللّهم' مسـئولان پذیرایی را صدا می زنند. آنان نیز فوری حاضر می شوند و خواستهٔ اهل بهشت را تأمین می کننـد.»(۴) در حـدیث است: «هرگاه بنـده ای مشـغول تمجیـد خـدا باشد و درخواست کردن از او را فراموش کند، خداوند بیش از آنچه با دعاکردن به او می داد، عطا می کند.»(۵) مؤمنان دربرابر صفات الهی می گویند:

۱- . مؤمنون، ۲۸.

۲- . ابراهیم، ۳۹.

۳- . اعراف، ۴۳.

۴- . تفسیر نورالثقلین.

۵- . تفسیر روح المعانی.

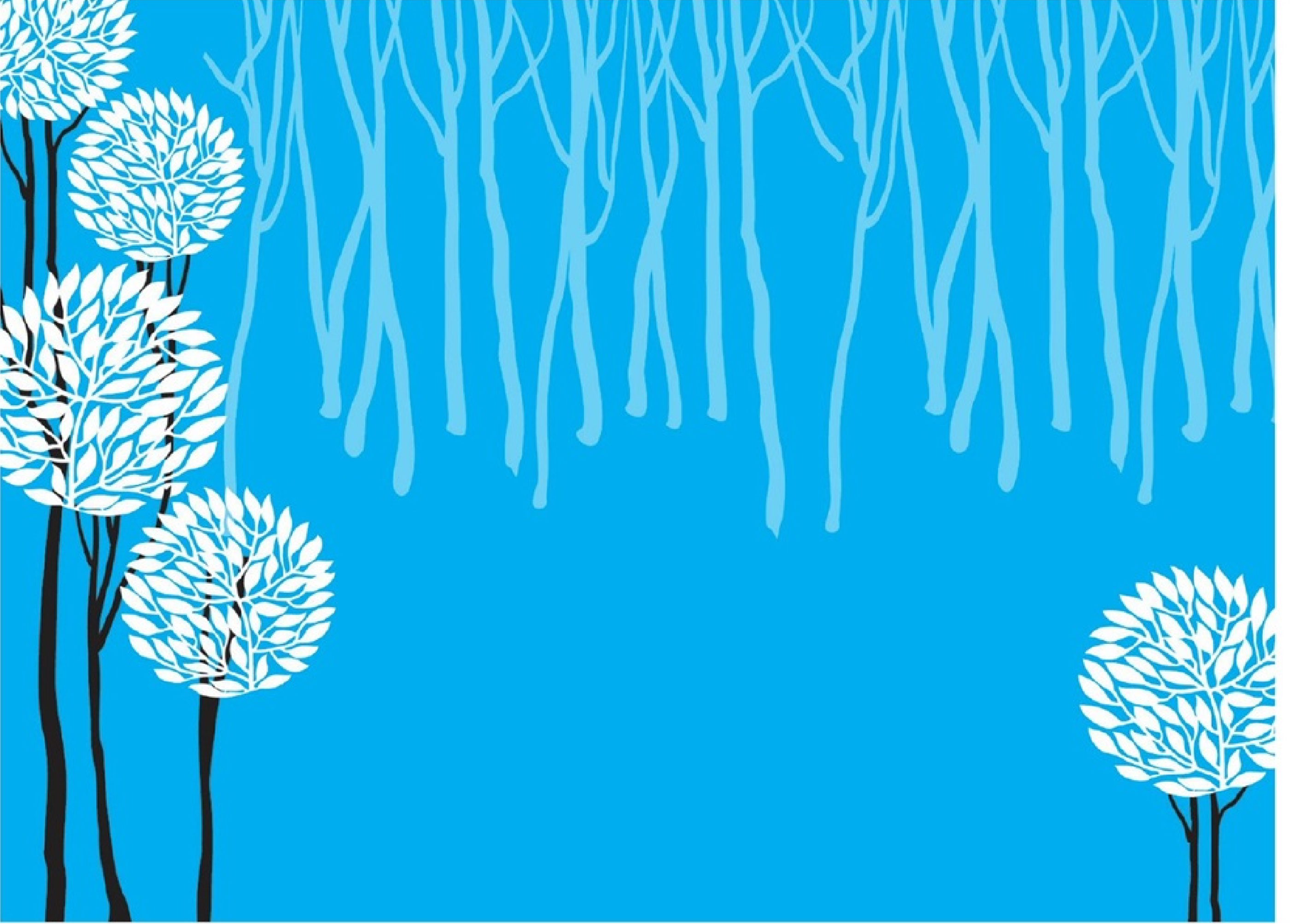
«سبحانک» و دربرابر سایر مؤمنان می گویند:

«سلام» و درمقابل کامیابی از نعمت های الهی می گویند: «الحمدللّه»(۱)

ص:۳۳

۱- . بر گرفته از: تفسیر نور، ج۵.

تصویر

ص:۳۴

۵،۲.سن و سال بهشتیان

از آیات قرآن استفاده می شود که در بهشت، سردرد و خستگی و پیری وجود ندارد.(۱) از آیات نیز استفاده می شود که بهشتی ها در بهترین سنی زندگی می کنند که تصور می شود. در بعضی روایات نیز به صورت کلی بیان شده است که در بهشت انسان ها، چه مرد و چه زن، جوان هستند؛ چنان که امام جواد فرمود: «لان اهل الجنه یکونون شباباً» (=اهل بهشت همه [مرد و زن] جوان محشور می شوند [و در بین آن ها، پیرمرد و پیرزن وجود ندارد.])(۲) در روایات دیگر، مسئله مشخص تر بیان شده است. پیامبراسلام فرمود: «مردان بهشتی سی وسه ساله اند و حوریه ها و زنان بهشتی شانزده ساله اند.»(۳)

۱- . فاطر، ۳۴.

۲- . احتجاج طبرسی، ج۲، تهران: اسوه، ص۴۷۸.

۳- . دستغیب، معاد، ص۱۴۱.

بنده با بررسی روایات و آیات قرآن کریم به این نتیجه رسیده ام که مشخص کردن سن و... دربارهٔ بهشت و بهشتیان به این دلیل است که هیچ انسانی بهشت را ندیده است و تصوری از آن ندارد. ازاین رو، اهل بیت با این گونه بیانات خواسته اند ذهن بشر را به تناسب وضعیت خودشان، متوجه کیفیت زندگانی در بهشت کنند. دنیایی که هم اکنون در آن به سر می بریم، کاملاً ـ با عالم برزخ و بهشت متفاوت است؛ چراکه این دنیا مادی است و آن دنیا مجرد و تفاوت های بسیار زیادی دارند.

بنابراین، ممکن است تعبیر جوان شدن کنایه از این باشد که در بهشت هیچ دردی نخواهد بود و اوضاع عالم بهشت کاملاً مطابق خواست بهشتیان خواهد بود. چون معمولاً در سنین جوانی چنین حالتی وجود دارد، تعبیر به سن آورده اند.

ص:۳۶

۶،۲.توصیف بهشت در قرآن

بهشت اقامتگاه ابـدی مؤمنان و صالحان رسـتگار در جهان آخرت است. بهشتیان کسانی هسـتند که به تصـریح قرآن، کفهٔ کارهای نیکشان در ترازوی اعمال، از کفـهٔ بـدی هایشان سـنگین تر است. در قرآن مجیـد، بهشتیان به نام ها و صـفت هایی همچون «اصـحاب الیمین» و «اصـحاب الجنـه» خوانـده می شونـد. بهشت معـادل واژهٔ «الجنّه» است و در قرآن مجیـد بـا این اسـامی و اوصـاف به کـار رفته است: جنه المـأوی، جنّات المأوی، جنه النعیم، جنات الخلد، دارالسلام، دارالمتقین، دارالمقامه، عدن، الفردوس.

توصیف بهشت در سه سورهٔ الرحمان و واقعه و دهر به صورت مفصل و در بعضی از سوره های دیگر قرآن به صورت گذرا و مجمل بیان شده است. خداونـد در قرآن، به بسـیاری از نعمت های بهشتی همچون میوه ها و باغ ها و چشـمه ساران و زنان پری رو با لباس های حریر و... و نیز نعمت های معنوی همچون رضوان خداوند و... اشاره کرده است.

۷،۲.آیا بهشت هم اکنون خلق شده است؟

دربارهٔ اینکه آیا آن بهشت موعود، اکنون نیز موجود است یا نه، میان دانشمندان اسلامی اختلاف نظر است. اکثر دانشمندان معتقدند که بهشت هم اکنون وجود خارجی دارد. ایشان برای اثبات ادعای خود به ظاهر بعضی آیات استدلال می کنند.

در روایات مربوط به معراج و روایات دیگر نیز نشانه های روشنی از این موضوع دیـده می شود. بنابراین ایشان می گویند: «بهشت در درون و بـاطن این جهـان است؛ اما ما نمی توانیم آن را ببینیم و درک کنیم.» به عبارت دیگر: «عالم آخرت و بهشت و دوزخ، بر این عالم احاطه دارد و این جهان همانند جنین درون آن جهان قرار دارد.»

ص:۳۸

۸،۲.درهای بهشت

آیات قرآن و روایات اسلامی دلالت می کند که بهشت نیز همانند جهنم، درهایی دارد. امام باقر فرمود: «بهشت هشت در دارد که عرض هر در، به اندازهٔ چهل سال راه است.» در قرآن آمده است که جهنم هفت در دارد.

۹،۲.کلید بهشت

پیشوایان معصوم اموری را به عنوان کلید بهشت نام برده اند:

۱. پیامبر گرامی فرموده اند: «گواهی دادن به توحید و یگانگی خدا، کلید بهشت است.»(۱)

۲. امیرمؤمنان فرموده اند: «صبوری کلید بهشت است.»(۲)

۱- . بهشت و دوزخ از نگاه قرآن و حدیث، ج۱، ص ۴۹۰تا۴۹۳.

۲- . همان.

۳. پیامبراعظم فرموده اند: «نماز کلید بهشت است و وضو کلید نماز.»(۱)

۴. همان بزرگوار فرموده اند: «السیوف مفاتیح الجنّه» (= شمشیرها، کلیدهای بهشت است.)(۲)

این چهار نکته، به خوبی نقش ایمان، صبر و شکیبایی، نماز و جهاد را در فراهم شدن زمینهٔ دستیابی به بهشت امن الهی گوشزد می کند.

۲،۱۰.درجاتِ بهشت

درجات بهشت متفاوت است. برخی بهشتیان از غـذای معنوی و تسبیـح و تقـدیس و تکبیر خداونـد بهره مندنـد. برخی نیز از انواع خوردنی ها، آشامیدنی ها، میوه ها، لباس های زربفت، حریر

۱- . همان.

۲- . همان.

و سندس و هم نشینی با حورالعین استفاده می کنند.(۱) در بعضی روایات آمده است که درجات بهشت، به تعداد آیات قرآن است که انسان باایمان هر مقدار قرآن بخواند و بدان عمل کند، روز قیامت به مقام بالاتر می رود.(۲)

۱- . بحارالانوار، ج۸، ص۱۶۲، ح۱۰۳.

۲- . بهشت و دوزخ از نگاه قرآن و حدیث، ج۱، ص۶۴۶.

۳.راه های دستیابی به بهشت

بهشت شناسی و دوزخ شناسی، دو دانش ارزشمند و حیاتی در زندگی انسان هاست و دست کم، دو گرایش مهم معادشناسی محسوب می شود. آشنایی با این دو حقیقت، بیشترین اثر را بر زندگی و عملکرد جوامع انسانی می گذارد. برخی دانش ها، گرچه از دیدگاه نظری مفید است، ولی چندان آثار عملی و کاربردی ندارد؛ اما شناخت این دو پدیدهٔ نهایی و پایانی جهان آفرینش، راهکار اصلاح نگاه و اخلاق و رفتار انسان ها با همهٔ تفاوت ها و در تمام زمان ها و مکان ها هاست.

بخش مهمی از آموزه های پیامبران الهی، دربارهٔ این دو موضوع است و شاید، به راستی دستیابی به پاسخ درست این دو سؤال، مهم ترین نیاز انسان باشد:

۱. چه کارهایی سبب ورود به بهشت است؟

۲. چه کارهایی مانع ورود به بهشت می شود؟

ص:۴۲

بی تردید، خداوند انسان را برای بهره مندی از بهشت خویش آفریده است و اگر انسان شروط عقیدتی و اخلاقی و رفتاری مناسب آن را فراهم آورد، به این مهمـان سـرای الهی راه خواهـد یـافت. فراخوان و دعوت الهی عمومی است و به زمـان و مکان و نژاد و زبان و شـغل و لباس ویژه اختصاص ندارد؛ ولی تنها گروهی محدود شایستگی بهشت را کسب می کنند.

بهشتی شـدن و جهنمی نشـدن تابع انـدیشه و عملکرد و اخلاق و رفتار خود ماست و براساس شانس و حوادث و جبر روزگار و آرزو و آمال و بـدون کار و تلاش نیست. بهشت جزای اعمال نیک خود انسان هاست و جهنم دسـتاورد رفتار و گفتار و انـدیشه های نادرست خود ماست. ده هـا آیـهٔ قرآن بر این حقیقت تأکیـد می کنـد:)اِنَّ الْأَبْرارَ لَفی نَعیم((= به یقین، نیکان در نعمتی فراوان انـد.)(۱) «وَ اِنَّ الْفُجّارَ لَفی جَحیـم» (= و بدکاران در دوزخ اند.)(۲) «وَ الَّذینَ آمَنُوا وَ عَمِلُوا الصّالِحاتِ أُولئِکَ أَصْحابُ الْجَنَّهِ هُمْ فیها

۱- . انفطار، ۱۳.

۲- . انفطار، ۱۴.

خالِدُونَ» (= و آن ها که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده اند، آنان اهل بهشت اند و همیشه در آن خواهند ماند.)(۱) «وَ مَنْ یَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحاتِ مِنْ ذَکَرٍ أَوْ أُنْثی وَ هُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولئِکَ یَدْخُلُونَ الْجَنَّهَ وَ لا یُظْلَمُونَ نَقیراً» (= و کسی که چیزی از اعمال صالح را انجام دهد، خواه مرد باشد یا زن، درحالی که ایمان داشته باشد، چنین کسانی داخل بهشت می شوند و کمترین ستمی به آن ها نخواهد شد.)(۲)

در قرآن کریم، واژهٔ جنّت حدود ۷۰ بار و واژهٔ جَنّات ۶۹ بار به کار رفته است و دنیایی از معارف و رهنمودها و آگاهی های نظری و عملی را در اختیار انسان قرار داده است. واژه های دیگری هم مثل فردوس، دارالسلام، دارالمقامه، دارالمتقین، نعیم، به ابعاد و درجات

بهشت الهی اشاره می کند. با اندکی تلاوت و تدبّر ساده در آیات قرآن، می توان این امور را از شروط و

۱- بقره، ۸۲.

۲- . نساء، ۱۲۴.

اسباب ورود به بهشت الهی دانست:

۱. ایمان؛ ۲. عمل صالح؛ ۳. جهاد؛ ۴. صبر؛ ۵. فروتنی دربرابر خدا؛۶. تقوا؛ ۷. مغفرت الهی؛ ۸. بیم از مقام الهی؛ ۹. بازداشتن نفس از هوس؛ ۱۰. اطاعت خدا و رسول اکرم؛ ۱۱. احسان و نیکوکاری.

روایات معصومان نیز بسیاری از این مفاهیم کلی و عام را بیان کرده است که نمونه ای از آن را به خوانندگان گرامی تقدیم می کنیم:

۱. اخلاص و خداپرستی راستین؛ ۲. نمازهای واجب و مستحب؛ ۳. روزه گرفتن؛ ۴. سرپرستی و حمایت از ایتام؛ ۵. جهاد مالی و جانی و زبانی در راه خدا؛ ۶. عفت ورزی و کنترل غریزهٔ جنسی؛ ۷. زیارت پیامبر گرامی؛ ۸. زیارت اهل بیت؛ ۹. زیارت حضرت فاطمهٔ معصومه؛ ۱۰. شادکردن کودکان؛ ۱۱. رفتار خوب با خانواده؛ ۱۲. توبه؛ ۱۳. سخاوت و بخشندگی؛ ۱۴. پذیرش ولایت آل محمّد؛ ۱۵. کنترل خشم؛ ۱۶. نیت خیر؛ ۱۷. آب رسانی؛

۱۸. نیکی به والدین؛ ۱۹. کنترل زبان؛ ۲۰. اطعام نیازمندان.(۱)

امام صادق از پیامبراکرم نقل کرده اند که آن بزرگوار فرمودند: «بیشترین چیزی که امت من به سبب آن وارد بهشت می شوند، تقوای الهی و حسن خلق است.»(۲) ورود به بهشت دو شرط اساسی دارد: رعایت قوانین الهی (تقوا) و خوش رفتاری با بندگان خدا (حسن خلق).

امام محمدباقر در جمع بندی عوامل ورود به بهشت، ده شرط را یادآوری کرده اند: «ده چیز است که هرکس به هنگام دیدار خدا داشته باشد، وارد بهشت می شود:

۱. شهادت به توحید؛ ۲. شهادت به نبوّت پیامبر گرامی؛ ۳. اقرار به تمام پیامبران گرامی؛ ۴. اقامهٔ نماز؛ ۵. پرداخت زکات؛ ۶. روزهٔ رمضان؛۷. حج خانهٔ خدا؛ ۸. ولایت اولیای

۱- . این فهرست را براساس میزان الحکمه، ج۱، باب جنت، تهیه کرده ایم.

۲- . اصول کافی، ترجمهٔ مصطفوی، ج۳، ص۱۵۷.

الهی؛ ۹. برائت از دشمنان خدا؛ ۱۰. دوری از هرگونه مسکرات.»(۱)

ص:۴۷

۱- . الخصال، ص۴۳۲.

تصویر

ص:۴۸

۴.تضمین بهشت

اولیای الهی برای بعضی کارها و برخی اشخاص، بهشت الهی را ضمانت کرده اند. چند نمونه را یادآوری می کنیم:

۱. پیامبر گرامی فرموده اند: «هرکس زبان و غریزهٔ جنسی خود را مهار کند، من بهشت را برای او ضمانت می کنم.»(۱)

۲. پیامبر گرامی فرموده اند: «من برای کسی که جدال و نزاع را گرچه بر حق باشد، رها کند و دروغ را گرچه به شوخی، ترک کند و کسی که اخلاقش نیکو باشد، سه خانه را تضمین می کنم: خانه ای در حومهٔ بهشت، خانه ای در وسط بهشت و خانه ای در بالای بهشت.»(۲)

۳. پیامبر گرامی فرموده اند: «من برای کسی که پنج نوع خیرخواهی و هواداری و

۱- . میزان الحکمه، ج ۱، ص ۴۲۹، ح ۲۵۷۴.

۲- . همان، ح ۲۵۷۵.

دلسوزی را تضـمین کند، بهشت را ضـمانت می کنم: ۱. خیرخواهی برای خـدا ؛ ۲. خیرخـواهی و هواداری برای رسول اکرم؛ ۳. خیرخواهی و اخلاص دربارهٔ کتاب الهی؛ ۴. دلسوزی و خیرخواهی برای دین خداوند؛ ۵. خیرخواهی و دلسوزی برای جماعت و امت مسلمان.»(۱)

بی تردید، هواداری و موضع طرف دارانه دربارهٔ مقدسات و ارزش های اسلامی، نشان اندیشه و عمل دینی و الهی است. طبیعی است که چنین کسی در بهشت باشد.

۴. زیارت امام رضا علیه السـلام: محمدبن حسن صفار از عباس بن معروف از علی بن مهزیار نقل کرده است که به امام جواد گفتم: «کسی که به زیارت امام رضا برود، چه پاداشی دارد؟» حضرت فرمود: «الجنه و الله» (= به خدا سوگند، بهشت پاداش اوست.)(۲)

۵. زیارت حضرت معصومه: سعدبن سعد اشعری قمی از امام رضا پرسید: «زیارت

۱- میزان الحکمه، ج۱، ح۲۵۷۹.

۲- . ثواب الاعمال و عقاب الاعمال، ترجمهٔ بندرریگی، ص۲۰۸.

حضـرت فاطمهٔ معصومه، دختر امام کاظم ، چه پاداشـی دارد؟» حضرت فرمود: «من زارها فله الجنّه» (= هرکس او را زیارت کند، بهشت از آن اوست.)(۱)

ص:۵۱

۱- . همان.

۵.چه کسانی از بهشت محروم اند؟

براساس روایات رسیده از اهل بیت، افراد زیر از دستیابی به بهشت الهی ممنوع شده اند و این کارها، مانع ورود به بهشت است:

۱. کسی که همسایه از دست او در امان نباشد، وارد بهشت نمی شود؛

۲. بوی بهشت از صد سال راه به مشام می رسد؛ ولی عاق والدین، قاطع رحم، پیر زناکار، متکبری که دامن کشان راه می رود، از بوییدن بوی بهشت محروم اند؛

۳. منّت گذار بر خدا یا اولیای الهی یا مردم؛

۴. مشروب خوار؛

۵. کسی که به سحر و ساحر ایمان آورد؛

۶. کسی که چهل روز غذای مردم را احتکار کند؛

۷. دیّوث و بی غیرت که از فساد همسرش ناراحت نشود و دلّال بی ناموسی باشد؛

ص:۵۲

۸. کاهن و کسی که غیب گو و کاهن را تصدیق کند؛

۹. کسی که با محارم خویش رابطهٔ نامشروع داشته باشد؛

۱۰. کسی که مال گرد آورد و در راه حق هزینه نکند؛

۱۱. درشت خوی سنگ دل بداخلاق و شکم پرور و ظالم بر مردم؛

۱۲. غیرمسلمان و مشرک؛

۱۳. کسی که به اندازهٔ یک دانهٔ خردل، در دل تکبر داشته باشد؛

۱۴. کسی که مدام شراب بخورد و غالباً مست باشد؛

۱۵. کسی که به ناروا مال مسلمانی را با قسم دروغ تصاحب کند؛ گرچه مسواکی از چوب اراک باشد؛

۱۶. سخن چین؛

۱۷. کسی که به دروغ، دیگری را پدر خویش معرفی کند؛

۱۸. کسی که در اعمالش اهل ریاکاری باشد؛

۱۹. کسی که گوشت بدن او از حرام بروید و از غذای حرام تغذیه کند؛

۲۰. پیشوا و حاکمی که به مردم خیانت کند و فریب کار باشد؛

۲۱. کسی که به ناحق کسی از اقلیت های دینی را بکشد؛

۲۲. کسی که به ناروا از مردم مالیات بستاند؛

۲۳. کسی که با غلامان و کنیزان (و زیردستانش) بدرفتاری کند؛

۲۴. منافقانی که دربارهٔ خلافت علی کارشکنی کنند؛

۲۵. کسانی که به ناروا مردم را شلاق بزنند؛

۲۶. زنی که با نوع لباس خویش، سبب فساد جامعه شود؛

۲۷. کسی که همجنس بازی کند؛

۲۸. از امام صادق نقل شده است: «خداوند سوگند یاد کرده است که سه گروه را در

بهشت خویش جای ندهد: اول، کسی که سخن خدا را رد کند؛ دوم، کسی که سخن پیشوای عادل را نپذیرد؛ سوم، کسی که حق مرد مؤمنی را بی جهت حبس کند و نپردازد.»(۱)

۶.باغ های بهشتی در دنیا

بعضی اماکن در فرهنگ اسلامی به عنوان باغ های بهشتی شناخته می شود. این مکان ها به دلیل فضای عبادی و معنوی و نقششان در جذب انسان ها به سوی بهشت الهی و آمرزش گناهان و فراهم شدن زمینهٔ ورود به بهشت در این جایگاه ها، باغ بهشت نام گرفته است. نویسندهٔ کتاب بهشت و جهنم از نگاه قرآن و حدیث، بعضی از این باغ ها را چنین برشمرده است:(۲)

۱. مجالس عارفان ربانی باغ بهشتی است

۱- . میزان الحکمه، ج۱، ص ۴۳۰، ح۲۵۹۲.

۲- . بهشت و دوزخ از نگاه قرآن و حدیث، ج۱، ص۴۵۴تا۴۶۷.

۲. حلقه های دعا و ذکر و نیایش باغ بهشتی است؛

۳. مساجد، باغ و بوستان بهشتی است؛

۴. بین منبر و خانه های رسول خدا باغی از باغ های بهشتی است؛

۵. پایه های منبر رسول خدا در بهشت استوار شده است؛

۶. جایگاه قبر امام حسین روضه ای از باغ های بهشتی است؛

۷. مسجد کوفه باغی از باغ های بهشت است؛

۸. تلاوت سوره هایی که «حا میم» دارد، ورود به باغ های بهشتی است؛

۹. بیماری برای مؤمن، ورود به باغی از باغ های بهشت است؛

۱۰. دیدار برادران ایمانی، قدم نهادن در باغ های بهشت است.

ص:۵۶

برای مطالعهٔ بیشتر

۱. آموزش کلام اسلامی، ج۲، قم: طه.

۲. معاد در قرآن، عبدالله، جوادی آملی، ج۵ ، قم: اسراء.

۳. عقائد استدلالی، علی، ربانی گلپایگانی، ج۲، قم: نصایح.

۴. بهشت و دوزخ از نگاه قرآن و حدیث، محمد، محمدی ری شهری، قم: دارالحدیث.

۵. معارف قرآن، محمدتقی، مصباح یزدی، ج۳، قم: مؤسسهٔ امام خمینی.

۶. معاد، مرتضی، مطهری، قم: صدرا.

۷. پیام قرآن، ناصر، مکارم شیرازی، ج۶، ص۲۲۷.

تصویر

ص:۵۸

درباره مرکز

بسمه تعالی

هَلْ یَسْتَوِی الَّذِینَ یَعْلَمُونَ وَالَّذِینَ لَا یَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند ؟

سوره زمر/ ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ .ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱.بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)

۲.تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی

۳.جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...

۴.سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو

۵.گسترش فرهنگ عمومی مطالعه

۶.زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱.عمل بر مبنای مجوز های قانونی

۲.ارتباط با مراکز هم سو

۳.پرهیز از موازی کاری

۴.صرفا ارائه محتوای علمی

۵.ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲.برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳.تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴.تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶.تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹.برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰.برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

۱.JAVA

۲.ANDROID

۳.EPUB

۴.CHM

۵.PDF

۶.HTML

۷.CHM

۸.GHB

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

۱.ANDROID

۲.IOS

۳.WINDOWS PHONE

۴.WINDOWS

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

درپایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان -خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی -پلاک ۱۲۹/۳۴- طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۸۸۳۱۸۷۲۲ ـ ۰۲۱

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹
امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹